

Handledarundersökning på forskarnivå 2020

Av Johannes Sandén, 2021-01-18

Innehåll

1. Inledning.....	2
1.1 Bakgrund & syfte	2
1.2 Tidigare handledarundersökningar	2
1.3 Disposition av rapporten	3
2. Metod	4
2.1 Mottagare av enkäten	4
2.2 Genomförande	4
2.3 Svarsfrekvens	4
2.4 Resultatredovisning	5
3. Resultat	6
3.1 Bakgrundsfrågor	6
3.2 Mitt handledarskap	7
3.3 Forskarutbildningsmiljön	9
3.4Handledningens form och innehåll.....	12
3.5 Krav och förväntningar.....	15
3.6 Kompetensutveckling och stöd i handledarskapet	17
3.7 Examensmålen för forskarutbildningen	19
3.8 Om doktorandguiden & utbildningsspecifika rutiner och riktlinjer.....	21
3.9 Avslutande frågor.....	22
4. Analys.....	24
5. Summary and analysis in English.....	27
5.2 Previous supervisor surveys	27
5.3 Recipients of the survey	28
5.4 Implementation.....	29
5.5 Response rate.....	29
5.6 Presentation of the result	29
5.7 Analysis	29

I. Inledning

I.1 Bakgrund & syfte

För att ge doktoranderna möjlighet att lämna sina synpunkter på sin utbildning och för att synliggöra utvecklingsmöjligheter i forskarutbildningen genomförs doktorandbarometern vid Högskolan i Halmstad (HH). Den genomfördes senast under våren 2020. För att komplettera med handledarnas perspektiv på forskarutbildningen genomförs även en handledarundersökning, senast under hösten 2020. Handledarnas upplevelser och erfarenheter av sitt handledarskap som fångas upp i handledarundersökningen är ett viktigt kvalitetsinstrument och dessutom ett bra komplement till doktorandbarometern som tillsammans ger en mer bred bild av forskarutbildningen. Handledarundersökningen syftar till att Högskolan får en övergripande bild av handledarnas erfarenheter av forskarutbildningen och utgör ett underlag i den analys som görs relaterat till forskarutbildningens kvalitet och utveckling.

Resultatet från handledarundersökningen 2020 sammanställs och analyseras i denna rapport. Undersökningen genomförs på initiativ från forskarutbildningsutskottet som är ett utskott under forsknings- och utbildningsnämnden.

I.2 Tidigare handledarundersökningar

Detta är tredje gången en handledarundersökning har genomförts vid Högskolan, första gången den genomfördes var 2014 och senast den genomfördes var 2017. I handledarundersökningen från 2017 framkom bland annat: Att det var en högre grad av handledarna som har sin handledningstid preciserad jämfört med undersökningen 2014. Mellan de två handledarundersökningarna hade en miniminivå avseende handledningstid införts vid Högskolan som varje doktorand vid Högskolan i Halmstad har rätt till. Utifrån resultatet i handledarundersökningen kan det tolkas att detta har medfört en mer tydlig fördelning av handledartid jämfört med tidigare. Av resultatet från 2017 framgick det även att det var en lägre andel handledare som träffar sina doktorander i intervallet varje vecka och varannan vecka jämfört med 2014. I relation till detta framgick det av resultat i doktorandbarometern 2017 att doktoranderna uppskattade att de fått mindre handledningstid jämfört med 2014. I handledarundersökningen 2017 föreslogs det att forskarutbildningsutskottet särskilt skulle fokusera på uppföljning av handledningstiden i samband med hanteringen av doktorandernas individuella studieplaner. I både handledarundersökningen 2017 och doktorandbarometern 2017 ställdes ett påstående om tillräckligt med relevanta forskarutbildningskurser. Även om påståendet fick en högre grad av instämmande i handledarundersökningen 2017 var instämmandegraden ändå relativt låg. En insats som genomfördes efter det resultatet var att förbättra informationen om forskarutbildningskurser vid Högskolan på webben. Ett annan viktig sak som lyftes var att vidga doktorandernas möjligheter till att få tillgång till relevanta kurser genom att inventera kurser vid andra lärosäten och undersöka hur dessa kan göras tillgängliga för Högskolans doktorander, till exempel genom upparbetade samarbeten. De flesta påståenden som handlar om den individuella studieplanen (ISP) fick högre värden i enkäten från 2017 jämfört med

2014. Mellan dessa år har ISP mallen genomgått en revidering som började användas 2015. Utifrån resultatet konstaterades det att den reviderade ISP mallen upplevdes tydligare visa doktorandens progression, planering av studierna med slutmål inom givna tidsramar samt planering av kurser. Ett påstående som dock fick lägre grad av instämmande i handledarundersökningen 2017 var den om att funktionen med ISP är tydlig för handledaren. Även i doktorandbarometern 2017 visade resultatet att det finns förbättringspotential i ISP där en lägre grad av doktoranderna instämde i påståendena att studieplanen ger stöd i forskarstudierna och att den individuella studieplanen innehåller tydliga mål för forskarutbildningen. Det konstaterades 2017 att det fanns behov att se över vissa delar i mallen för ISP, speciellt i relation till hur målen återfinns i studieplanen. Efter förra handledarundersökningen gjorde forskarutbildningsutskottet ytterligare en revidering av ISP mallen som började gälla från hösten 2018. Den största förändringen i ISP mallen var att den skulle innehålla information om hur redovisade moment i utbildningen bidrar till uppfyllelse av examensmålen. I handledarundersökningen från 2017 och från 2014 framkom det att det fanns en hög grad av instämmande i påståendet som handlar om upplevt behov av att diskutera handledningsrelaterade frågor med handledarkollegor. Många handledare lämnade förslag på hur handledarskapet kan stärkas vid Högskolan. Det var exempelvis flera förslag på forum/träffar/seminarier där handledarfrågor skulle kunna diskuteras. Resultatet från handledarundersökningen gjorde också att forskarutbildningsutskottet lyfte frågan om en högskoleövergripande handledarseminarieserie eller motsvarande. En sådan handledarseminarieserie blev verklighet när Högskolepedagogiskt centrum (HPC) på uppdrag av nämnden och utskottet började anordna ett forskarhandledarkollegium för lärare vid Högskolan som är handledare (alternativt har ambitionen att handleda) på forskarnivå. Handledarkollegiet innebär en serie av kompetensutvecklande workshops och seminarier inom området och är en arena för erfarenhets- och kunskapsutbyte. Vid kollegiet diskuteras kontinuerligt en rad olika kvalitetsfrågor som rör handledningen och forskarutbildningen i stort.

1.3 Disposition av rapporten

Efter rapportens inledning följer ett metodkapitel som inkluderar information om enkätens mottagare, genomförande, svarsfrekvens och resultatredovisning. Därefter kommer resultatkapitlet och där redovisas resultatet indelat i frågeområden, i den ordning som fanns i enkäten. Områdena är följande: Bakgrundsfrågor, Mitt handledarskap, Forskarutbildningsmiljön, Handledningens form och innehåll, Krav och förväntningar, Utbildning och stöd i handledarskapet, Examensmålen för forskarutbildningen, Doktorandguiden & utbildningsspecifika rutiner och riktlinjer samt Avslutande frågor. Efter resultatet kommer ett analyskapitel, sist i rapporten finns en sammanfattning på engelska som inkluderar analyskapitlet.

2. Metod

2.1 Mottagare av enkäten

Enkäten skickades ut till 117 personer som vid tidpunkten var utsedda som handledare för doktorander inom Högskolan i Halmstads forskarutbildning. Vid Högskolan bedrivs forskarutbildning i ämnen som återfinns i forskarutbildningsområdena Hälsa och livsstil, Informationsteknologi samt Innovationsvetenskap.

Handledarna kommer framförallt från forskningsmiljöerna Centrum för forskning om välfärd, hälsa och idrott (CVHI), Centrum för innovations-, entreprenörskaps- och lärandeforskning (CIEL) samt Inbyggda och intelligenta system (EIS) där forskarutbildningarna bedrivs.

En del av handledarna är verksamma vid andra forskningsmiljöer både inom Högskolan och utanför, exempelvis vid annat lärosäte eller vid tillämpningsmiljö inom privat och offentlig sektor.

2.2 Genomförande

Handledarundersökningen 2020 skickades ut som ett e-mail med länk till enkäten den 16 oktober och sista svarsdatum var den 30 oktober, två påminnelser skickades ut. När enkäten stängdes hade 76 personer påbörjat besvara enkäten och 71 personer fullföljt den.

2.3 Svarsfrekvens

71 personer har alltså lämnat fullständiga enkätsvar. Eftersom enkäten skickades ut till 117 personer blir svarsfrekvensen för undersökningen 61 %. Svartsfördelningen fördelat på respektive forskarutbildningsområde (2017 inom parentes): Hälsa och livsstil; 71 % (61 %), Informationsteknologi; 62 % (53 %), Innovationsvetenskap; 48 % (58 %). Svartsfrekvensen för samtliga handledarundersökningar återfinns i tabell 1, tilläggas bör att det är betydligt fler som fått enkäten denna gång jämfört med tidigare enkäter. Totalt sett så ökar svartsfrekvensen något jämfört med 2017 och ökar inom två av tre forskarutbildningsområden.

Svartsfrekvens	
2020	61 %
2017	57 %
2014	68 %

Tabell 1 Svartsfrekvens

2.4 Resultatredovisning

Enkäten består av frågor, både med fasta svarsalternativ och fritextsfrågor. Enkäten innehåller även påståenden med en 6-gradig skala där 1 betyder ”Instämmer inte alls” och 6 ”Instämmer helt”, det fanns även möjlighet att uppge ”Vet ej/ingen uppfattning”. De flesta av påståendena redovisas med hjälp av en indexuträkning. Indexuträkningen är densamma som används i doktorandbarometern. Det värde som presenteras är alltså en instämmandegrad på respektive påstående. Se tabell 2 för att se hur detta räknas ut.¹

Alla svar multipliceras med poängen för varje rad. I exemplet har 36 personer svarat ”Instämmer helt”, vilket innebär $36 \times 5 = 180$. Därefter adderas alla värden under ”Poäng x antal svar”, vilket i det här exemplet blir 1668 (svaren för ”Vet ej/Ingen åsikt” räknas inte med i indexet). Totalt antal svar är i det här fallet 546,² vilket betyder att högsta möjliga värde blir $5 \times 546 = 2730$ (eftersom 5 är högsta möjliga poäng). Index beräknas sedan genom att den totala summan för denna fråga divideras med den maximala summan (om alla respondenter hade svarat ”Instämmer helt”), dvs. $1668/2730 = 61\%$. Index för frågan i exemplet blir alltså 61 %.

Svarsalternativ	Poäng per alternativ	Antal svar	Poäng x antal svar
1. Instämmer inte alls	0	12	0
2.	1	43	43
3.	2	99	198
4.	3	177	531
5.	4	179	716
6. Instämmer helt	5	36	180
Vet ej/Ingen åsikt		19	-
		546	1668

Tabell 2 Indexuträkning exempel

I rapporten grupperas resultatet utifrån i vilket forskarutbildningsområde handledarnas doktorander återfinns; hälsa och livsstil ”H&L”, innovationsvetenskap ”IV”, informationsteknologi ”IT”. Gruppen ”HU2020” avser samtliga respondenter i undersökningen, det görs även en jämförelse med resultat från föregående handledarundersökningar ”HU2017” och ”HU2014”.

¹ Källa: Quicksearch

² Exklusive de som svarat ”Vet ej/Ingen åsikt”

3. Resultat

3.1 Bakgrundsfrågor

Den första frågan i enkäten handlar om handledarnas akademiska titel, resultatet framgår av tabell 3. Det är en jämn fördelning mellan de olika grupperna och andelarna skiljer sig inte mycket åt jämfört hur det var 2017.

Akademisk titel	
Doktor	29%
Docent	36%
Professor	34%
Annan	1%

Tabell 3 Akademisk titel

Könsfördelning	
Kvinna	51%
Man	47%
Vill ej definiera	1%

Tabell 4 Kön

Åldersfördelning	
35 år eller yngre	4%
36-45 år	33%
46-55 år	29%
56-65 år	25%
Äldre än 65 år	8%
Vill ej definiera	1%

Tabell 5 Åldersfördelning

Könsfördelningen är jämn sett till det totala antalet handledare som svarat på enkäten 51 procent kvinnor, 47 procent män (se tabell 4). Detta speglar dock inte könsfördelningen för hela handledargruppen vid Högskolan i Halmstad, där andelen kvinnor är 45 procent och andelen män 55 procent. Kvinnliga handledare har i högre grad än manliga kollegor besvarat handledarundersökningen.

Åldersfördelning på respondenterna återges i tabell 5. Det är väldigt jämnt i jämförelse mellan de olika ålderskategorierna, men högst andel respondenter återfinns i gruppen 36-45 år.

Område	Antal respondenter	Möjliga respondenter	Svarsfrekvens
Hälsa och livsstil	35	49	71%
Informationsteknologi	26	42	62%
Innovationsvetenskap	13	27	48%

Tabell 6 Svarsfrekvens per forskarutbildningsområde

Vilket forskarutbildningsområde vid Högskolan i Halmstad som handledarnas doktorander tillhör fördelar sig enligt tabell 6. Flest svar kom in från handledare med doktorander inom området Hälsa och livsstil, där är också svarsfrekvensen högst. Antalet faktiska handledare är flest inom området Hälsa och livsstil.

Över 80 procent av handledarna i undersökningen anger att de arbetar heltid.

3.2 Mitt handledarskap

Av de 33 personer som uppger att de är huvudhandledare, anger strax över hälften att de för nuvarande handleder en doktorand i egenskap som huvudhandledare. 30 procent uppger att de är huvudhandledare för två doktorander. 15 procent handleder tre doktorander för närvarande. 58 procent av huvudhandledarna även är biträdande handledare.

53 respondenter uppger att de är biträdande handledare och bland dessa uppger 70 procent att de handleder en doktorand. 22 procent uppger att de handleder två doktorander och 6 procent uppger att de är biträdande handledare för tre doktorander.

Av de personer som uppger att de är huvudhandledare har 27 procent angett att de ännu inte har handlett någon doktorand fram till doktorsexamen eller licentiatexamen i egenskap som huvudhandledare. 61 procent av huvudhandledarna anger att de handlett en till fem doktorander fram till examen. 9 procent har handlett sex till tio doktorander till examen. Andelen huvudhandledare som inte handlett någon doktorand till examen i egenskap som huvudhandledare är högre denna gång jämfört med 2017.

Av respondenterna är det 29 procent som i egenskap som biträdande handledare inte handlett någon doktorand fram till examen. 64 procent uppger de har handlett en till fem doktorander fram till examen totalt sett. 4 procent har handlett mellan sex till tio doktorander till examen och 3 procent har handlett mellan 11-20 doktorander.

Påståenden inom området Mitt handledarskap	HU2020	HU2017	HU2014	H&L	IT	IV
Jag och mina doktorander möts inom ramen för det vardagliga forskningsarbetet	69%	58%	65%	58%	83%	75%
Jag och mina doktorander möts i planerade och förberedda handledningssamtal	88%	81%	76%	92%	82%	86%
Mina doktorander forskar inom mitt eget forskningsområde	73%	70%	79%	66%	85%	71%
Forskarhandledningen berikar min egen forskning	86%	83%	86%	84%	85%	94%
Forskarhandledningen är viktig för min akademiska meritering	79%	79%	82%	77%	83%	82%
Jag är välinformerad om regler och föreskrifter kring forskarutbildningen	80%	78%	78%	77%	82%	83%
Jag är välinformerad om examensmålen för forskarutbildningen	83%	84%	84%	81%	82%	88%
Totalt för indexområdet	80%	76%	79%	77%	83%	83%

Tabell 7 Påståenden inom området Mitt handledarskap

I tabell 7 redovisas indexvärden på de påståenden som ingår under området som kallas för "Mitt handledarskap". Totalt sett får detta område ett något högre sammanslaget värde denna gång jämfört med 2017 och 2014. Det påstående som får högst värde totalt sett i detta område är "Jag och mina doktorander möts i planerade och förberedda handledningssamtal". Näst högst värde får påståendet "Forskarhandledningen berikar min egen forskning". Samtliga påståenden får relativt höga värden i detta område men lägst värde får påståendet "Jag och mina doktorander möts inom ramen för det vardagliga forskningsarbetet" som ändå nästan når 70 procent i instämmandegrad.

Jämfört med undersökningen 2017 får nästan alla påståenden inom detta område högre värde denna gång. Den största ökningen i instämmandegrad får påståendena att handledaren möter doktorander inom ramen för det vardagliga forskningsarbetet samt möter doktorander i planerade och förberedda handledningssamtal.

Vid en jämförelse mellan de olika forskarutbildningsområdena kan följande noteras:

Handledare för doktorander inom hälsa och livsstil ger överlag lägre instämmandegrad på påståendena inom detta område jämfört med den totala respondentgruppen. Störst skillnad är att handledarna ger betydligt lägre grad av instämmande på påståendet om att handledaren möter doktorander inom ramen för det vardagliga forskningsarbetet jämfört med totalen. Lägre grad av instämmande lämnar handledare från hälsa och livsstil även på påståendet om att handledarens doktorander forskar inom det egna forskningsområdet.

Handledare för doktorander inom informationsteknologi lämnar betydligt högre grad av instämmande på påståendet om att handledaren möter doktorander inom ramen för det vardagliga forskningsarbetet. Detta gäller även för påståendet att handledarens doktorander forskar inom det egna forskningsområdet, med andra ord är det samma påståenden som hälsa och livsstil skilde sig mest mot totalen fast åt andra hållet.

Handledare för doktorander inom innovationsvetenskap ger högre grad av instämmande på påståendet att forskarhandledningen berikar handledarens egna forskning jämfört med totalen.

3.3 Forskarutbildningsmiljön

Det andra frågeområdet i handledarundersökningen handlar om forskarutbildningsmiljön. Området inleds med frågan ”Är ditt arbete utöver handledningen förlagt vid Högskolan i Halmstad?” 76 procent svarade att ja, så är fallet (79 procent var andelen 2017). De respondenter som svarat nej, alltså de som arbetar utanför Högskolan, återfinns framförallt på annat lärosäte. 18 procent av respondenterna svarade detta. Några enstaka respondenter uppger att de arbetar inom offentlig eller privat sektor.

Se tabell 8 för att se hur resultatet fördelar sig på respektive påstående under detta område.

Påståenden inom området Forskarutbildningsmiljön	HU2020	HU2017	HU2014	H&L	IT	IV
Min forskarutbildningsmiljö har en regelbunden seminarieverksamhet	74%	79%	73%	85%	58%	72%
Deltagare från flera personalkategorier (exempelvis doktorander, lektorer, professorer) deltar i samtal i forskarutbildningsmiljön.	70%	71%	76%	69%	70%	75%
Inbjudna gästföreläsare medverkar i samtal i forskarutbildningsmiljön.	66%	71%	71%	67%	68%	68%
Jag bedömer att mina doktorander har tillgång till tillräckligt många relevanta forskarutbildningskurser vid Högskolan i Halmstad	50%	53%	41%	54%	52%	32%
Jag bedömer att mina doktorander har tillgång till tillräckligt många seminarier vid Högskolan i Halmstad	60%	67%	68%	67%	55%	50%
Totalt för indexområdet	64%	68%	67%	69%	47%	59%

Tabell 8 Påståenden inom området Forskarutbildningsmiljön

Jämfört med handledarundersökningen 2017 får samtliga påståenden inom området forskarutbildningsmiljön lägre värden denna gång. Högst instämmandegrad får påståendet ”Min forskarutbildningsmiljö har en regelbunden seminarieverksamhet” som dock minskar jämfört med resultatet från 2017. Den största minskningen i instämmandegrad får påståendet att handledaren bedömer att dennes doktorander har tillgång till tillräckligt många seminarier vid Högskolan i Halmstad. Det påstående som totalt sett får lägst grad av instämmande i detta område (och hela handledarundersökningen) är påståendet att handledaren bedömer att dennes doktorander har tillgång till tillräckligt många relevanta forskarutbildningskurser vid Högskolan i Halmstad, detta värde får något lägre jämfört med 2017. Detta påstående får lägst grad av instämmande oavsett grupp av handledare, dock är instämmandegraden inom innovationsvetenskap betydligt lägre jämfört med övriga. Instämmandegraden avseende

doktorandernas tillgång till seminarier vid Högskolan är också den betydligt lägre bland handledare från innovationsvetenskap. Den största skillnaden avseende handledare från hälsa och livsstil är att de ger högre grad av instämmande på de två påståendena om seminarieverksamheten jämfört med totalen. Det som särskiljer området informationsteknologi är att handledarna här ger ett betydligt lägre värde på påståendet om att forskarutbildningsmiljön har en regelbunden seminarieverksamhet jämfört med övriga.

I detta område fanns det även en fråga om hur handledaren bedömer forskarutbildningen vid sin forskarutbildningsmiljö, från mycket dålig till mycket bra. Resultatet på denna fråga återges i tabell 9. Frågan var formulerad ”Hur bedömer du forskarutbildningen vid den forskarutbildningsmiljö där du i huvudsak handleder?” Observera att frågan var något annorlunda vid 2014 års undersökning.³

Bedömning av forskarutbildningen vid forskarutbildningsmiljön	HU 2020	HU 2017	HU 2014	H&L	IT	IV
Mycket dålig	1%	0%	0%	0%	4%	0%
Dålig	4%	5%	4%	3%	0%	15%
Varken dålig eller bra	22%	19%	21%	17%	19%	46%
Bra	57%	68%	57%	71%	50%	23%
Mycket bra	16%	7%	18%	9%	27%	15%

Tabell 9 Bedömning av forskarutbildningen vid forskarutbildningsmiljön

I årets undersökning är det totalt sett en högre andel som svarar mycket bra jämfört med 2017 års resultat. Resultatet på frågan denna gång är mer likt utfallet från 2014. Vid en jämförelse mellan de olika handledargrupperna kan det noteras att handledarna med doktorander inom informationsteknologi anger högst betyg, 27 procent svarar ”mycket bra”. Skulle man slå ihop det alternativet med ”bra” skulle andelen vara högst (80 procent) inom hälsa och livsstil. Bland handledarna med doktorander inom innovationsvetenskap framstår resultatet mer splittrat, nästan hälften svarade ”varken dålig eller bra”.

I slutet av denna del av handledarundersökningen fanns det möjlighet för respondenterna att skriva ner positiva och/eller negativa aspekter avseende sin forskarutbildningsmiljö. Nedan redovisas några av fritextsvaren i punktform. Det återges både exakta formuleringar, delar av fritextsvar och sammanfattningar från respondenternas svar. Observeras bör att resultatet bäst ses utifrån vilken forskarutbildningsmiljö handledaren/respondenten befinner sig i, med andra ord, vad som lyfts fram i en miljö kan vara specifikt just för denna.

³ Frågan var formulerad annorlunda i HU2014: ”Hur bedömer du forskarutbildningsmiljön vid den forskningsmiljö (miljö/grupp/lab) där du i huvudsak handleder?”

Fritextkommentarer om forskarutbildningsmiljön:

- Flera kommentarer om kursutbudet bland annat: Flera doktorandkurser behöver utvecklas. Kursutbudet är alldeles för magert. Tillgång till fler gemensamma kurser för forskarutbildning är viktigt. Doktorandkurser har varit en svag del av miljön. Finns inte särskilt många relevanta kurser inom specialinriktningen som doktoranden har. Utveckling av nya kurser och samverkan sker vilket förväntas förbättra erbjudandet.
- Det behövs en bättre balans mellan de delar som utbildningen vilar, både vad gäller de som beslutar och fördelning av strategiska resurser.
- Behov av bättre organiserade seminarier där doktorander får respondera och opponera på projektplan, artikelmanus och "kappa". Hade även varit bra med en fördisputation som träning.
- Träffas ofta. Alla oavsett om man är disputerad eller ej ansvarar för en dragning. Vetenskapliga artiklar eller fynd diskuteras. Tillgång till handledare eller annan personal finns för doktorandgruppen för att diskutera eller få hjälp t.ex. statistik, skriva mm.
- Seminarier sker mer inom forskargrupper än för ämnet som helhet, vilket är bra då många delar kunskaper och erfarenheter, sämre utifrån att det då det skapar olika grupperingar.
- Positivt med flervetenskapliga miljöer.
- Mångvetenskapligheten är både en tillgång och ett problem.
- Bra människor, men för få som driver forskarutbildningsmiljön. De seniora forskare som finns är överhopade med alla möjliga sorters ansvar och uppgifter.
- Forskarutbildningsmiljön präglas av gott samarbete och utvecklig men risk finns att otydliga riktlinjer kan medföra orättvis fördelning av resurser så som tid för handledning och forskningstid mellan olika handledare.
- Täta kontaktmöjligheter mellan handledare och doktorand.
- Goda kontakter med industri.
- Det finns ett stort behov av att få in fler juniora handledare i handledning och för att uppnå detta behöver de relativt begränsade antal seniora handledare delta i stor omfattning - på så sätt kan kompetens byggas i miljön.

3.4Handledningens form och innehåll

3.4.1 Den individuella studieplanen

Frågeområdet som kallas handledningens form och innehåll inleds med påståenden som handlar om den individuella studieplanen (ISP). Tabell 10 presenterar resultatet från dessa påståenden. I denna del av enkäten ställs också en fråga huruvida den individuella studieplanen uppdateras minst en gång per år, vilket 93 procent svarar ja på (2017: 95 procent). Resterande svarade att de inte visste. Studieplanen ska enligt Högskolans riktlinjer uppdateras minst en gång om året.

Påståenden inom området Handledningens form och innehåll (ISP)	HU2020	HU2017	HU2014	H&L	IT	IV
Den individuella studieplanen har en funktion som är klar och tydlig för mig	80%	78%	81%	79%	83%	75%
Den individuella studieplanen avspeglar hur långt mina doktorander har kommit i sina forskarstudier	80%	77%	73%	81%	81%	74%
Den individuella studieplanen innehåller en planering för hur mina doktorander blir klara inom givna tidsramar	81%	76%	70%	81%	81%	78%
Den individuella studieplanen beskriver min handledarinsats	63%	61%	65%	64%	57%	66%
Den individuella studieplanen diskuteras med studierektorn för forskarutbildningen	86%	87%	85%	89%	83%	82%
Totalt för del av indexområdet	78%	-	-	79%	77%	75%

Tabell 10 Påståenden som handlar om ISP inom området Handledningens form och innehåll

Det påstående om ISP som får högst grad av instämmande totalt sett är påståendet om att ISP diskuteras med studierektor för forskarutbildningen med 86 procent (studierektor ska enligt Högskolans riktlinjer alltid vara delaktig i framtagandet av studieplanen). Lägst värde får påståendet om att studieplanen beskriver handledarinsatsen med 63 procent. Nästan alla påståenden i denna del av enkäten får högre värde jämfört med förra undersökningen. Det påstående som ökade mest i instämmandegrad var påståendet att ISP innehåller en planering för doktoranderna att bli klara inom givna tidsramar.

Avseende de olika grupperna av handledare kan det konstateras att handledare inom hälsa och livsstil ger högst grad av instämmande på påståendena om studieplanen (även om skillnader mellan de olika grupperna är mindre i denna del av enkäten). Angående handledarna med doktorander inom informationsteknologi ger dessa en högre grad av instämmande på påståendet som handlar om funktionen med studieplanen jämfört med de andra handledargrupperna (så var även fallet 2017). Handledare från informationsteknologi ger lägre instämmandegrad på påståendet att ISP beskriver handledarinsatsen jämfört med de övriga och handledare inom innovationsvetenskap ger högre värde på detta påstående. I övriga påståenden i denna del av enkäten ger handledare inom innovationsvetenskap lägre värden jämfört med de andra handledargrupperna.

3.4.2 Hur ofta handledare träffar sina doktorander och samarbete med andra handledare

I tabell 11 framgår resultatet på en fråga där respondenterna fick göra en uppskattning om hur ofta, i genomsnitt, de i egenskap som huvudhandledare respektive biträdande träffar sina doktorander för handledning. Av resultatet framgår det att huvudhandledare i högre grad än biträdande handledare träffar doktorander varje vecka. Jämfört med undersökningen från 2017 så uppger en lägre andel av handledarna att de träffar sina doktorander varje vecka. Skulle resultatet summeras utifrån de som anger att de träffar doktoranderna varje vecka *och* varannan vecka kan det konstateras att denna andel ökar marginellt bland huvudhandledare jämfört med 2017, men det är en betydligt lägre andel jämfört med 2014. När det gäller biträdande handledare är det betydligt färre som anger att de träffar sina doktorander varje eller varannan vecka både jämfört med 2017 och 2014. Sett till de olika handledargrupperna är det handledare med doktorander inom informationsteknologi som i högst grad anger att de träffar doktoranderna antingen varje eller varannan vecka.

Hur ofta handledare i genomsnitt träffar sina doktorander för handledning						
	Som huvudhandledare:			Som biträdande handledare:		
	HU2020	HU 2017	HU 2014	HU2020	HU 2017	HU 2014
Varje vecka	21%	33%	21%	16%	20%	27%
Varannan vecka	37%	23%	53%	14%	17%	27%
Varje månad	40%	37%	21%	62%	49%	19%
1-2 gånger per termin	2%	7%	5%	5%	15%	19%
Mer sällan	0%	0%	0%	3%	0%	8%

Tabell 11 Uppskattning hur ofta handledare i genomsnitt träffar sina doktorander för handledning

I detta frågeområde fanns det en fråga som var formulerad ”Hur är din erfarenhet av att samarbeta - huvudhandledare och biträdande handledare?” En stor majoritet av respondenterna har en bra eller mycket bra erfarenhet av samarbetet mellan biträdande handledare och huvudhandlare, 92 procent anger detta. Jämfört med 87 procent 2017 och 91 procent från undersökningen från 2014.

3.4.3 Handledarens fokus på olika moment i forskarutbildningen

Tabell 12 visar resultat på påståenden om hur mycket tonvikt handledare lägger på olika moment i forskarutbildningen.

I min handledning lägger jag stor tonvikt på att..	HU2020	HU2017	HU2014	H&L	IT	IV
ansöka om forskningsmedel för doktorander	52%	48%	57%	53%	54%	47%
formulera avhandlingens syfte och frågeställningar	80%	74%	79%	81%	80%	77%
ge litteraturtips	71%	72%	69%	67%	69%	82%
hjälpa till med att hitta relevanta kurser	63%	61%	59%	56%	65%	72%
uppmuntra till att delta i högskolepedagogiska kurser	57%	46%	50%	56%	56%	57%
uppmuntra till presentation av delar av avhandlingen på seminarier	79%	78%	75%	83%	72%	80%
under forskarutbildningen uppmuntra till publicering	93%	91%	95%	90%	97%	91%
ge feedback på doktoranders pågående vetenskapliga arbeten	94%	94%	94%	95%	93%	91%
diskutera med mina doktorander om deras karriär efter examen	65%	61%	66%	66%	63%	63%
medelvärde	73%	69%	72%	72%	72%	73%

Tabell 12 Påståenden Handledarens fokus på olika moment i forskarutbildningen

Utifrån de olika alternativ som finns i undersökningen uppger handledarna att de i sin handledning lägger störst tonvikt vid att uppmuntra till publicering och ge feedback på doktorandernas vetenskapliga arbeten. Lägst instämmandegrad fick alternativen att ansöka om forskningsmedel för doktorander samt uppmuntra till att delta i högskolepedagogiska kurser, dock får båda dessa alternativ högre grad av instämmande jämfört med 2017, speciellt det sistnämnda alternativet.

Handledare inom hälsa och livsstil skiljer sig jämfört med de andra främst genom att de lägger mindre tonvikt på att hjälpa till med att hitta relevanta kurser och mer tonvikt på att uppmuntra till presentation av delar av avhandlingen på seminarier. Handledare inom informationsteknologi skiljer sig jämfört med de andra främst genom att de jämfört med de andra lägger mindre tonvikt på att uppmuntra till presentation av delar av avhandlingen på seminarier och lägger mer tonvikt på att under forskarutbildningen uppmuntra till publicering. Handledare inom innovationsvetenskap skiljer sig jämfört med de andra främst genom att de lägger mindre tonvikt på att ansöka om forskningsmedel för doktorander och mer tonvikt jämfört med de andra på att ge litteraturtips och hjälpa till med att hitta relevanta kurser.

3.5 Krav och förväntningar

I handledarundersökningen ställs frågan om handledaren upplever att denne kan leva upp till de krav och förväntningar som doktoranderna ställer. Resultatet framgår av tabell 13. 77 procent anger att de upplever att de oftast kan leva upp till doktorandernas krav och förväntningar, 21 procent anger att de alltid kan leva upp till krav och förväntningar. Största skillnaden jämfört med handledarundersökningen 2017 är att det denna gång är en högre andel som anger att de alltid kan leva upp till doktorandernas krav och förväntningar. Påståenden som kommer efter denna fråga handlar om vad handledarna anser vara orsaker till att krav och förväntningar inte alltid kan uppnås, se tabell 14. Observera att de respondenter som svarade att de alltid lever upp till de doktorandernas krav och förväntningar inte besvarade de efterföljande påståendena om orsakerna till att krav och förväntningar inte alltid uppnås.

Upplever du att du kan leva upp till de krav och förväntningar som doktoranderna ställer på dig som handledare?	HU2020	HU2017	HU2014
Aldrig	0%	0%	0%
Sällan	3%	0%	9%
Oftast	77%	85%	71%
Alltid	21%	15%	21%

Tabell 13 Doktorandernas krav och förväntningar på handledare

Jag upplever att jag inte alltid kan leva upp till doktorandernas krav och förväntningar och att detta beror på:	HU2020	HU2017	HU2014	H&L	IT	IV
För få tilldelade handledningstimmar	52%	56%	66%	50%	45%	67%
För högt ställda krav och förväntningar från doktoranderna	25%	33%	37%	22%	24%	40%
För stor diskrepans mellan doktorandernas ämnesval och mitt eget forskningsområde	20%	24%	17%	15%	26%	24%
För många doktorander att handleda	8%	10%	19%	7%	11%	7%
För splittrad arbetssituation	51%	61%	66%	45%	51%	67%

Tabell 14 Anledningar till varför doktorandernas krav och förväntningar på handledare inte alltid kan uppnås

De två främsta anledningarna till att handledare inte alltid upplever sig kunna leva upp till doktorandernas krav och förväntningar beror på för få tilldelade handledningstimmar och en för splittrad arbetssituation. Notera dock att dessa alternativ liksom resterande alternativ får en lägre grad av instämmande jämfört med 2017 totalt sett.

Sett till de olika handledargrupperna finns det några saker att notera. Angående handledargruppen inom hälsa och livsstil är det en lägre instämmandegrad på samtliga

påståendena jämfört med de andra handledargrupperna. Sett till handledarna inom informationsteknologi skiljer sig resultatet från totalen sig inte nämnvärt åt. Alternativet för få tilldelade handledningstimmar får dock lägre värde jämfört med övriga. För handledargruppen inom innovationsvetenskap är det särskilt tre påståenden som får en högre grad av instämmande jämfört med de andra handledargrupperna och det är påståendena om en för splittrad arbetsituation, för högt ställda krav och förväntningar från doktoranderna samt för få tilldelade handledningstimmar.

Sist i denna del av enkäten fanns den en fritextsfråga om det fanns något annat som bidrar till att man som handledare inte alltid upplever sig leva upp till krav och förväntningar. Det som lyfts fram är bland annat:

- Att doktorander och andra i gruppen behöver hålla givna tidsramar, att handledare får material i tid så att läsning och återkoppling blir möjlig.
- Att det för vissa doktorander finns en lång startsträcka för hur man skriver vetenskapligt, att mer träning krävs.
- Otillräcklig tid/resurser för handledning i tjänsten.
- Handledare med alltför olika ämnesbakgrund kan leda till motsättningar inom handledargruppen som kan ge problem för doktoranden.
- Brist på tillräcklig motivation från doktorandens sida.
- Kommunikationsbrister i handledargruppen.

3.6 Kompetensutveckling och stöd i handledarskapet

Den första frågan i den del av undersökningen som heter kompetensutveckling och stöd i handledarskapet handlar om huruvida handledarna har genomfört den forskarhandledarkurs som anordnas av Högskolan i Halmstad. Resultatet på frågan återfinns i tabell 15.

Andel som genomgått Högskolans forskarhandledarkurs						
	HU2020	HU2017	HU2014	H&L	IT	IV
Ja	58%	58%	65%	43%	78%	62%
Nej	42%	42%	35%	57%	22%	38%

Tabell 15 Andel som genomgått Högskolans forskarhandledarkurs

Det framgår att av respondenterna har 58 procent genomgått kursen vid Högskolan i Halmstad, samma andel som undersökningen från 2017 (dock är det år 2020 numerärt fler som genomgått utbildningen). Det är högst andel handledare inom informationsteknologi som har genomgått kursen (nästan åttio procent) och mindre än hälften av handledarna inom hälsa och livsstil som genomgått kursen.

I samband med denna fråga ställdes ett påstående ”Forskarhandledarkursen vid Högskolan i Halmstad har varit ett stöd för mig i min roll som handledare” till de som svarat att de genomfört kursen. Instämmandegraden på detta påstående var 72 procent (2017: 68 procent). Klart högre instämmandegrad på detta påstående finns bland handledare inom informationsteknologi med instämmandegraden 81 procent jämfört med de andra handledargrupperna.

49 procent (2017: 36 procent) av respondenterna anger att de deltagit på någon forskarhandledarutbildning utanför Högskolan i Halmstad. Klart högst andel handledare som genomgått forskarhandledarutbildning utanför Högskolan finns bland hälsa och livsstil med andelen 63 procent.

Påståenden inom området Utbildning och stöd i handledarskapet	HU2020	HU2017	HU2014	H&L	IT	IV
Jag upplever ett behov av ytterligare kompetensutveckling gällande handledarskap av doktorander	46%	51%	54%	49%	46%	40%
Jag är intresserad av att bedriva pedagogiskt utvecklingsarbete i forskarutbildningen	57%	56%	55%	55%	54%	63%
Jag känner behov av att diskutera handledningsrelaterade frågor med mina handledarkollegor	70%	70%	71%	72%	68%	66%

Tabell 16 Påståenden inom området Utbildning och stöd i handledarskapet

Tabell 16 visar resultat från påståenden inom området Utbildning och stöd i handledarskapet. Instämmandegraden på påståendet om att uppleva ett behov av ytterligare kompetensutveckling gällande handledarskap av doktorander är 46 procent, en instämmandegrad som minskat successivt sedan 2014. Påståendet om intresse av att bedriva pedagogiskt utvecklingsarbete i forskarutbildningen får denna gång lite högre andel och betydligt högre värde bland handledare inom innovationsvetenskap jämfört med de andra handledargrupperna. Påståendet om behovet av att diskutera handledningsrelaterade frågor med mina handledarkollegor får denna gång ungefär samma värde som de föregående handledarundersökningarna.

Ett påstående som var omformulerat till denna handledarundersökning var ”Känner du till om din forskningsmiljö/akademi har schemalagda möten där frågor som rör handledning diskuteras?” Där svarar 67 procent ja totalt sett och där skiljer sig resultatet åt betydligt mellan de olika handledargrupperna. 86 procent bland handledare inom hälsa och livsstil svarar ja, 48 procent är andelen inom informationsteknologi och 54 procent inom innovationsvetenskap.

I en fråga som kommer därefter uppger 73 procent (2017: 75 procent) att de har tillgång till informellt nätverk vid sin forskningsmiljö där de kan diskutera handledarfrågor.

3.7 Examensmålen för forskarutbildningen

I denna del av enkäten fick respondenterna svara på påståenden som handlar om examensmålen för forskarutbildningen som finns i Högskoleförordningens bilaga 2. Till varje examensmål skulle handledarna besvara i vilken grad handledaren instämmer på påståendet ”Jag anser att doktoranderna ges möjlighet att tillägna sig nedanstående kunskaper och färdigheter.” I diagram 1 visas en översikt över resultatet.

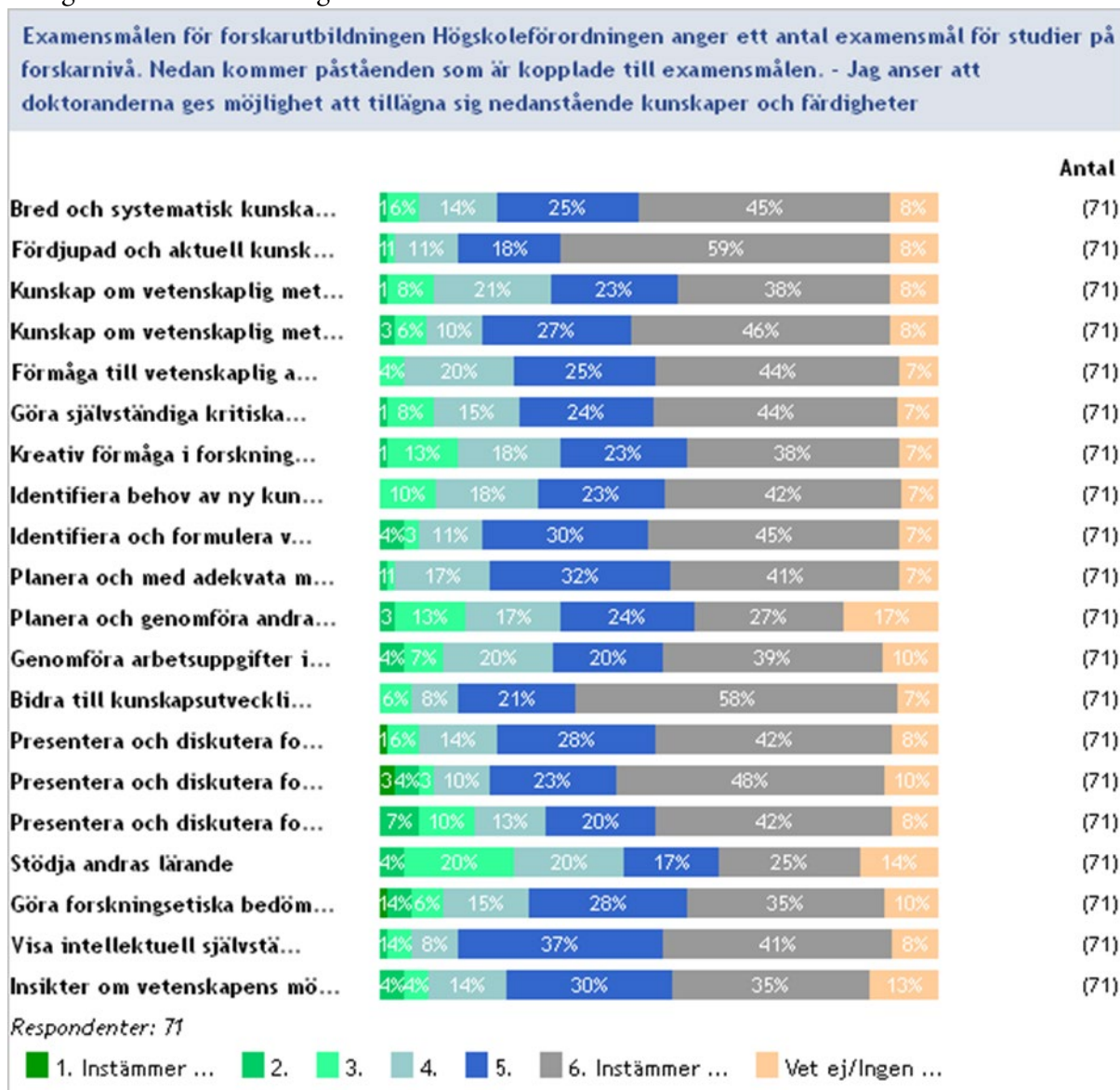

Diagram 1 översikt över resultatet från påståenden om examensmålen

Alternativen (examensmålen) utskrivna i fulltext:

- Bred och systematisk kunskap inom forskningsområdet
- Fördjupad och aktuell kunskap inom avgränsad del av forskningsområdet
- Kunskap om vetenskaplig metodik i allmänhet
- Kunskap om vetenskaplig metodik inom det specifika forskningsområdet
- Förmåga till vetenskaplig analys, syntes och granskning

- Göra självständiga kritiska bedömningar
- Kreativ förmåga i forskningsarbetet
- Identifiera behov av ny kunskap
- Identifiera och formulera vetenskapliga frågeställningar
- Planera och med adekvata metoder bedriva forskning
- Planera och genomföra andra kvalificerade arbetsuppgifter
- Genomföra arbetsuppgifter inom givna tidsramar
- Bidra till kunskapsutvecklingen inom forskningsområdet
- Presentera och diskutera forskningsresultat nationellt
- Presentera och diskutera forskningsresultat internationellt
- Presentera och diskutera forskning utanför universitetet
- Stödja andras lärande
- Göra forskningsetiska bedömningar
- Visa intellektuell självständighet och vetenskaplig redlighet
- Insikter om vetenskapens möjligheter och begränsningar

I de allra flesta examensmålen instämmer handledarna i hög grad att doktoranderna ges möjlighet att tillägna sig kunskaper och färdigheter.

Det examensmål som får högst värde är "Fördjupad och aktuell kunskap inom avgränsad del av forskningsområdet" som får instämmandegraden 89 procent. Näst därefter kommer "Bidra till kunskapsutvecklingen inom forskningsområdet" med instämmandegraden 88 procent. Det examensmål som har lägst instämmandegrad är "Stödja andras lärande" med värdet 69 procent. Det examensmål där flest svarar "Vet ej/ingen uppfattning" är "Planera och genomföra andra kvalificerade arbetsuppgifter" där 17 procent av handledarna uppger detta.

3.8 Om doktorandguiden & utbildningsspecifika rutiner och riktlinjer

I enkäten fick handledarna besvara frågan om de känner till den högskolegemensamma doktorandguiden, hh.se/doktorandguiden. 73 procent av handledarna uppgav att de känner till doktorandguiden, andelen från 2017 var något högre, 77 procent. Högst andel som känner till doktorandguiden finns inom hälsa och livsstil där andelen är 80 procent. De som svarade att de känner till guiden fick följdfrågan huruvida man är tillfredsställd med innehållet i doktorandguiden, där blev instämmandegraden 68 procent. Dessa respondenter hade även möjlighet att komma med förslag på önskemål om förändringar i guiden. Ett specifikt önskemål som framkom var att tydliggöra vem som gör vad i olika sammanhang exempelvis disputation.

En ny fråga i handledarundersökningen från 2020 var formulerad ”Känner du till om din akademi/forskningsmiljö har information om rutiner och riktlinjer som är specifika för den forskarutbildning du är involverad i?”. 68 procent av respondenterna svarade ja på denna fråga, högst andel som känner till att det finns utbildningsspecifika rutiner och riktlinjer finns inom hälsa och livsstil där andelen är 80 procent. 71 procent var instämmandegraden bland de som svarade ja huruvida de är tillfredsställda med innehållet i informationen från akademi/forskningsmiljö. Några specifika förslag på förändringar i informationen från akademi/forskningsmiljö: Att all information behöver finnas tillgänglig på engelska för utländska granskare vid disputation. Att checklistorna behöver bli mer detaljerade, att det framgår vem som gör vad.

3.9 Avslutande frågor

Handledarundersökningen avslutas med tre avslutande fritextfrågor;

- ”Vad anser du vara den främsta utmaningen i handledarskapet?”
- ”Vad anser du vara de mest positiva aspekterna med handledarskapet?” och till sist
- ”Vilka övriga erfarenheter av att vara handledare vill du lyfta fram?”

Här presenteras några av svaren på dessa frågor.

Främsta utmaningen i handledarskapet? (fritextsvar)

- Att få tiden att räcka till, till att läsa och kommentera etc.
- Att kunna delta i aktiviteter som handlar om både forskningsmiljön och handledarskap såsom strategidagar, handledarkollegium och doktorand-dagar. Dessa tider måste skickas ut i mycket god tid i förväg så att alla som önskar vara med och ta del av lärandet skall kunna detta.
- Att få forskningsmedel till doktoranden. Vi måste spendera mycket av vår tid på att skriva ansökningar för att få finansiering, några av dem är bara för två år. Högskolan bör finansiera åtminstone för de andra två åren, vilket inte alls är fallet.
- Medvetandegöra doktoranden om etiska spörsmål som rör forskning.
- Guida doktoranderna när de tar fram sina forskningsfrågor.
- Forskningen är så hårt knuten till fördefinierade projekt. Det finns en risk att utforskande och kreativitet stryps pga. detta.
- Stödja doktoranderna genom Covid-19-pandemin.
- Att hantera relationer och ge doktoranden en lämplig uppsättning förutsättningar att gå från doktorand till självständiga forskare. Doktorander är olika och en avhandlingsprocess ser mycket olika ut för olika doktorander. Systemet som byggs upp och utvecklas följer en mall baserad på den ideala friktionsfria processen och alla unika färgrika doktorandprocesser riskerar att hanteras som potentiella avvikelser från denna idealiserade mall. Risken för skadliga avarter ska minimeras men alla avvikelser är inte av ondo.
- Att anpassa handledarskapet till den unika doktoranden som person, det unika området som doktoranden arbetar med och också den unika handledarkonstellationen kopplat till varje doktorand. Den ena doktoranden är inte lik den andra. Doktorandernas behov förändras också över tid och handledningen förändras därmed också.

De mest positiva aspekterna med handledarskapet? (fritextsvar)

- Det ständiga lärandet och att få se doktorander utvecklas till självständiga forskare och doktorer. Få följa doktorandens akademiska utveckling.
- Att samtala om och följa en doktorands väg i avhandlingsarbetet är en av de mest intressanta och roliga sakerna i mitt jobb.
- Det uppmärksammar mig på andra frågor och aspekter i mitt eget forskningsfält Bidrar till en ökad ödmjukhet inför vissa forskningsfrågor.

- Att följa utvecklingen hos doktorander och bli "omsprungna" kunskapsmässigt i specifika fält.
- Att man får möjlighet att hålla sig ajour med forskningsområdet och att man utmanas i sina vetenskapliga ståndpunkter (om man har en självständig doktorand).
- Tillfredsställelsen när doktoranden får en artikel publicerad i en aktad tidskrift. När jag tillsammans med doktoranden uppnystar ett intressant forskningsproblem.
- Det gemensamma lärandet (både mellan handledare och mellan handledare/doktorander).
- Genom doktoranderna finns det möjlighet att lära sig mycket nytt inom ett angränsande område till det egna. Jag gillar också att se doktoranderna växa. Genom delat handledarskap finns mycket att lära av varandra.Handledning av doktorander ger energi!
- Att jag utmanas att tänka om och tänka annorlunda av doktoranderna. Jag drivs framåt i min forskning av doktoranderna vetgirighet. Att få fler kollegor inom mitt forskningsområde.

Övriga erfarenheter av att vara handledare? (fritextsvar)

- Att kraven på handledare måste öka (men det kräver en ökad resursmässig satsning).
- Det kan vara svårt för doktoranderna att förstå att vi som handledare kommer från väldigt olika ämnesmässiga traditioner och har olika syn på publiceringsetik, vetenskapsteori och metodfrågor. Det är viktigt att synliggöra det för doktoranderna så att det inte blir instabilitet i doktorandgruppen, när exempelvis vissa publicerar sig mer nationellt eller är ensamförfattare på artiklar medan andra får helt andra råd från sina handledare.
- Det är ett stort ansvar som också avser juridiska och ekonomiska överenskommelser och avtal.
- Det går att sitta vid ett bord och enas om vad som är bra eller dåligt och sätta upp långa listor med principer. Men det är gråzonerna som är det kluriga. Dessa är många till antalet och dyker i regel upp mitt i praktiserandet utan förvarning. Då är det bra att ha kollegor att rådfråga - för att lyssna till erfarenheter och sedan ta sig framåt.
- Genom handledningen utvecklas en unik relation som fortsätter att berika även efter disputation.

4. Analys

I detta kapitel sammanfattas och analyseras några av de mer noterbara resultaten från handledarundersökningen 2020. Där det är möjligt ställs resultatet mot resultat från doktorandbarometern samt resultat och åtgärder från tidigare handledarundersökningar.

Tillgången till kurser och seminarier

Resultat från handledarundersökningen indikerar att det bland handledare finns upplevt behov av utökad seminarieverksamhet och utbud av relevanta forskarutbildningskurser för doktoranderna. Påståendet att handledaren bedömer att dennes doktorander har tillgång till tillräckligt många seminarier vid Högskolan i Halmstad minskar jämfört med tidigare handledarundersökningar. Ett påstående som får lägst grad av instämmande bland samtliga påståenden i handledarundersökningen är påståendet om att handledaren bedömer att dennes doktorander har tillgång till tillräckligt många relevanta forskarutbildningskurser vid Högskolan i Halmstad, detta värde får något lägre jämfört med 2017. Dessa indikationer kompletteras även med fritextsvar som berör detta. Flera kommentarer rör just kursutbudet, bland annat att fler doktorandkurser behöver utvecklas, att kursutbudet är för magert, att obligatoriska kurser måste ges med större frekvens. När seminarieverksamhet lyfts i fritextsvar framkommer bland annat behov av bättre organiserade seminarier där doktorander får respondera och opponera. Även i doktorandbarometern 2020 fick påståendet att kursutbudet överensstämmer med önskemål och behov låg grad av instämmande, bland de lägsta i undersökningen. I doktorandbarometern framgår även att påståendet om möjligheter att presentera forskning vid seminarier får lägre grad av instämmande av doktoranderna jämfört med tidigare barometrar. Resultaten från både handledarundersökningen och doktorandbarometern indikerar att det finns något att göra åt utbudet av kurser på forskarnivå och seminarier för doktorander. När det gäller utbudet kurser på forskarnivå har detta lyfts som utvecklingsområde i tidigare undersökningar och en del åtgärder har initierats för att öka tillgången till relevanta kurser för doktoranderna. Det har exempelvis handlat om att se över hur planeringen av kommande kurser görs och synliggörs, samt att se över möjligheter med samarbete med andra lärosäten för att gemensamt tillgodose efterfrågan på kurser. En annan insats som har gjorts är en utveckling av Högskolan i Halmstads webbsida över information om kurser på forskarnivå. Men det kan konstateras att det återstår arbete att göra för att öka kursutbudet på forskarnivå. Vad gäller seminarieverksamheten behövs ytterligare analyser i respektive forskarutbildning för att se över vad som kan göras för att förbättra doktorandernas möjligheter att delta vid seminarier.

Kompetensutveckling och stöd i handledarskapet

I handledarundersökningen 2020 framkommer det att påståendet om behov av ytterligare kompetensutveckling gällande handledarskap av doktorander minskar något jämfört med tidigare handledarundersökningar. I tidigare undersökningar har det indikerats, speciellt i fritextsvar, att flertalet handledare eftersökte ytterligare kompetensutveckling vad gäller handledarskapet och möjligheten att diskutera handledarskapet med andra handledare. Detta framkommer inte alls i samma utsträckning i denna undersökning. Sedan förra

handledarundersökningen 2017 har det gjorts åtgärder för att ytterligare stärka handledningen vid Högskolan exempelvis att Högskolans kurs som riktar sig handledare inom forskarutbildningen har genomförts vid flera tillfällen och vidareutvecklats kontinuerligt. I årets handledarundersökning framgår det även en högre grad av instämmande på påståendet att forskarhandledarkursen vid Högskolan har varit ett stöd för handledarrollen jämfört med föregående undersökning. Sedan förra handledarundersökningen erbjuder numera Högskolepedagogiskt centrum (HPC) ett forskarhandledarkollegium ett par gånger per år för lärare vid Högskolan i Halmstad som är handledare, alternativt har ambitionen att handleda, på forskarnivå. Kollegiet innebär en serie av kompetensutvecklande workshops och seminarier inom området. Ett resultat från doktorandbarometern som kan vara relevant i detta sammanhang är de påståenden som handlar om handledning får betydligt högre värden i doktorandbarometern 2020 jämfört med den föregående barometern. Särskilt har påståendena ”Jag är tillfredsställd med det stöd jag får från mina handledare” samt ”Jag upplever att handledarna har tillräcklig kompetens för att handleda mig under forskarutbildningen” fått betydligt högre värde jämfört med 2017 och får även ett högre värde jämfört med 2014.

Den individuella studieplanen

Nästan samtliga påståenden om den individuella studieplanen (ISP) får högre värde i handledarundersökningen 2020 jämfört med föregående undersökning. Det påstående som ökade mest i instämmandegrad var påståendet om att ISP innehåller en planering för hur doktoranderna blir klara inom givna tidsramar. Lägst instämmandegrad får påståendet om att studieplanen beskriver handledarinsatsen. Även i doktorandbarometern 2020 får de flesta påståendena om ISP en högre grad av instämmande jämfört med föregående barometer, dock fick påståendet om doktorandens nöjdhet med uppföljningen av den individuella studieplanen lägre grad av instämmande. Sedan förra handledarundersökningen 2017 har forskarutbildningsutskottet arbetat fram en större revidering av ISP mallen som började gälla från hösten 2018. Den största förändringen i ISP mallen var att den skulle innehålla information om hur redovisade moment i utbildningen bidrar till uppfyllelse av examensmålen. Resultaten från undersökningen indikerar att studieplanens flesta delar har upplevts förbättrats under de senaste åren, innehållsmässigt finns det dock mer att göra avseende hur handledarinsatsen beskrivs i studieplanen. Det krävs också mer analyser för att avgöra varför doktorander i mindre grad är nöjda med uppföljningen av ISP.

Specifikt resultat för respektive forskarutbildning

Specifikt resultat för respektive forskarutbildning från handledarundersökningen är ett av underlagen till den analys som görs och sammanställs i årliga uppföljningsrapporter för samtliga forskarutbildningar. Resultat från enkäten tillsammans med annat material (exempelvis doktorandbarometern) ger inspel till att identifiera styrkor och utvecklingsområden i forskarutbildningen. Utöver de kvantitativa värden som kommer från enkäten finns flera fritextsvar som ger konstruktiva inspel till de analyser som studierektorer och handledare involverade i forskarutbildningen genomför i uppföljningsarbetet.

Inför kommande undersökningar

Svarsfrekvensen för handledarundersökningen 2020 blev 61 procent och denna gång är det betydligt fler handledare som fått enkäten jämfört med tidigare enkäter. Totalt sett så ökar svarsfrekvensen något jämfört med 2017 och ökar inom två av tre forskarutbildningsområden. Även om svarsfrekvensen gått upp något får svarsfrekvensen, speciellt inom två av tre forskarutbildningsområden, anses vara relativt låg och det gör att resultatet måste tolkas med viss försiktighet. Insatser för att få upp svarsfrekvensen bör identifieras inför när handledarundersökningen genomförs nästa gång.

5. Summary and analysis in English

5.1 Background & purpose

In order to give doctoral students the opportunity to submit their views on their education and to make development opportunities in doctoral education visible, the doctoral student barometer is conducted at Halmstad University (HH). It was conducted most recently in the spring of 2020. To supplement with the supervisors' perspective on the doctoral education, a supervisor survey is also conducted, most recently in the autumn of 2020. The supervisors' experiences of their supervision that appear in the supervisor survey is an important quality instrument and provides a broader picture of the doctoral education. The supervisor survey aims to give the University an overall picture of the supervisors' experiences of the doctoral education and forms a basis for the analysis that is made related to the quality and development of the doctoral education.

The survey is carried out on the initiative of the Committee for Doctoral Education which is a committee under the Research and Education Board.

5.2 Previous supervisor surveys

This is the third time a supervisor survey has been conducted at the University, the first time it was conducted was in 2014 and the previous time it was conducted was in 2017. The supervisor survey from 2017 revealed, among other things:

Between the two supervisor surveys, a minimum level of supervision time had been introduced at the University, to which every doctoral student at Halmstad University is entitled to. Based on the results of the supervisor survey, it can be interpreted that this has led to a clearer distribution of supervisor time compared to how it was earlier. The results from 2017 also showed that there was a lower proportion of supervisors who meet their doctoral students in the interval every week and every other week compared with 2014. In relation to this, it appeared from results in the doctoral student barometer 2017 that doctoral students estimated that they received less supervision time compared to 2014. In the supervisor survey 2017, it was proposed that the Committee for Doctoral Education should focus in particular on follow-up of the supervision time in connection with the follow-up of the doctoral students' individual study plans.

In both the supervisor survey 2017 and the doctoral student barometer 2017, there were a question (statement) about sufficient relevant doctoral courses. Even though the statement received a higher value in the supervisor survey in 2017, the degree of agreement was still relatively low. A measure that was carried out after that result was to improve the information about doctoral courses at the University on the website. Another important measure to expand the doctoral students' opportunities to gain access to relevant courses is by taking an inventory of courses at other universities and investigating how these can be made available to the University's doctoral students, for example through developed collaborations.

Most statements about the individual study plan (ISP) received higher values in the survey from 2017 compared to 2014. Between these years, the ISP template had undergone a revision that began to be used in 2015. Based on the results, it was found that the revised ISP template was perceived to show more clearly the doctoral student's progression, planning of the studies with clear goals within given time frames and planning of courses. One statement that, however, received a lower degree of agreement in the supervisor survey in 2017 was that the function with ISP is clear to the supervisor. Also in the doctoral student barometer 2017, the results showed that there is potential for improvement in ISP where a lower degree of doctoral students agreed with the statements that the study plan provides support in the doctoral studies and that the individual study plan contains clear goals for the doctoral education. It was stated in 2017 that there was a need to review certain parts of the template for ISP, especially in relation to how the goals are presented in the study plan. Following the previous supervisor survey, the Committee for Doctoral Education made another revision of the ISP template, which began to be used in the autumn of 2018. The biggest change in the ISP template was that it would contain information on which learning outcome/s the reported activities in the education contributes to fulfill.

In the supervisor survey from 2017 and from 2014, there was a high degree of agreement with the statement, which is about the need to discuss supervision-related issues with supervisor colleagues. Many supervisors made suggestions on how supervision can be strengthened at the University. For example, there were several suggestions for forums / meetings / seminars where supervisor issues could be discussed. The results from the supervisor survey also led the Committee for Doctoral Education to raise the issue of a university-wide supervisor seminar series or equivalent. Such a supervisor seminar series became a reality when the Centre for Educational Development (HPC) at the University on behalf of the board and the committee began to organize a supervisor seminar series for teachers at the University who are supervisors (alternatively have the ambition to supervise) at doctoral level. The supervisor seminar series involve a series of competence-developing workshops and seminars in the area and is an arena for the exchange of experience and knowledge. A number of different quality issues are continuously discussed here, which concern supervision and doctoral education in general.

5.3 Recipients of the survey

The questionnaire was sent out to 117 people who at the time were appointed as supervisors for doctoral students at Halmstad University's doctoral education. At the University, doctoral education is conducted in subjects that are found in the doctoral education areas of Health and Lifestyle, Information Technology and Innovation Sciences.

The supervisors come primarily from the research environments Center for Research on Welfare, Health and Sport (CVHI), Center for Innovation, Entrepreneurship and Learning Research (CIEL) and Embedded and Intelligent Systems (EIS) where the doctoral education is conducted.

Some of the supervisors are active at other research environments both within the University and outside, for example at another university or in the private and public sector.

5.4 Implementation

The supervisor survey 2020 was sent out as an e-mail with a link to the survey on 16 October and the last response date was 30 October, two reminders were sent out. When the survey was closed, 76 people had started answering the survey and 71 people had completed it.

5.5 Response rate

71 people have thus submitted complete responses to the questionnaire. Since the questionnaire was sent out to 117 people, the response rate for the survey is 61%. Distribution of responses by area of respective doctoral education (2017 in parentheses): Health and lifestyle; 71% (61%), Information Technology; 62% (53%), Innovation Sciences; 48% (58%). It should be added that there are significantly more people who received the survey this time compared with previous surveys. Overall, the response rate increases slightly compared with 2017 and increases in two out of three doctoral education areas.

5.6 Presentation of the result

The questionnaire consists of questions, both multiple choice questions and text questions. The survey also contains statements with a 1-6 scale, where 1 means "Definitely not" and 6 means "Definitely". There was also the opportunity to state "Do not know / no opinion". Results from most of the statements are presented using an index calculation. The index calculation is the same as that used in the doctoral student barometer. The value presented is, therefore, a degree of consensus on each statement. If all respondents answer, "Definitely", the degree of consensus becomes 100%.

5.7 Analysis

Some of the more notable results from the survey will now be presented, and where possible, the results are presented in comparison to the results of the doctoral student survey, as well as results and measures taken from previous supervisor surveys.

Access to courses and seminars

Results from the supervisor survey indicate that there is a perceived need among supervisors for expanded seminar activities and more relevant doctoral courses for doctoral students. The statement that the supervisor assesses that his or her doctoral students have access to a sufficient number of seminars at Halmstad University is decreasing compared with previous supervisor surveys. A statement that receives the lowest degree of agreement among all statements in the supervisor survey is the statement that the supervisor assesses that his or her doctoral students have access to a sufficient number of relevant doctoral courses at Halmstad University. This value is slightly lower compared to 2017. These indications are also supplemented with answers on free text questions. Several comments concern the range of courses, including the fact that several doctoral courses need to be developed, that the range of courses is too meager, that compulsory courses must be given with greater frequency. When seminar activities are raised in responses to free text questions, there is a need for better organized seminars where doctoral students can respond and oppose. Also, in the doctoral student barometer 2020, the statement that the course offerings correspond to wishes and needs received a low degree of agreement, among the lowest in the survey. The doctoral student barometer also shows that

the statement about opportunities to present research at seminars has a lower degree of agreement among the doctoral students compared with previous barometers. The results from both the supervisor survey and the doctoral student barometer indicate that there is something to be done about the range of courses at doctoral level and seminars for doctoral students. With regard to the range of courses at doctoral level, this has been highlighted as a development area in previous surveys and a number of measures have been initiated to increase access to relevant courses for doctoral students. This has, for example, been about look in to how the planning of future courses is made and made visible, as well as explore the opportunities for collaboration with other higher education institutions to jointly meet the demand for courses. Another effort that has been made is a development of Halmstad University's website on information about courses at doctoral level. But it can be stated that there is still work to be done to increase the range of courses at doctoral level. With regard to seminar activities, further analyzes are needed in each doctoral education to review what can be done to improve the doctoral students' opportunities to participate in seminars.

Professional development and support in supervision

The supervisor survey 2020 shows that the statement about the need for additional educational development regarding the supervision of doctoral students decreases somewhat compared with previous supervisor surveys. In previous surveys, it has been indicated, especially in free text responses, that the majority of supervisors sought further educational development in terms of supervision and the possibility of discussing supervision with other supervisors. This does not appear to the same extent in this study. Since the last supervisor survey in 2017, measures have been taken to further strengthen supervision at the University. For example that the University's course, which targets supervisors in doctoral education, has been completed on several occasions and further developed continuously. This year's supervisor survey also shows a higher degree of agreement with the statement that the supervisor course at the University has been a support for the supervisor role compared with the previous survey. Since the last supervisor survey, the Centre for Educational Development (HPC) at the University now offers a supervisor seminar series a couple of times a year for teachers at Halmstad University who are supervisors, or alternatively have the ambition to supervise, at doctoral level. The seminar series involves a series of skills development workshops and seminars in the area.

A result from the doctoral student barometer that may be relevant in this context is that the statements about supervision have significantly higher values in the doctoral student barometer 2020 compared with the previous barometer. In particular, the statements "I am satisfied with the support I receive from my supervisor(s)" and "I feel that the supervisors have sufficient skills to guide and tutor me during my doctoral education." have received significantly higher value compared to 2017 and also have a higher value compared to 2014.

The individual study plan

Almost all statements about the individual study plan (ISP) have a higher value in the supervisor survey 2020 compared with the previous survey. The statement that increased most

in agreement was the statement that ISP contains a plan for how the students will complete their work within the given timeframe. The lowest degree of agreement is given by the statement that the study plan describes the supervisor's role as a supervisor. Also in the doctoral student barometer 2020, most statements about ISP receive a higher degree of agreement compared with the previous barometer, however, the statement about the doctoral student's satisfaction with the follow-up of the individual study plan received a lower degree of agreement. Since the last supervisor survey in 2017, the Committee for Doctoral Education has produced a major revision of the ISP template that came into force from autumn 2018. The biggest change in the ISP template was that it would contain information about which learning outcome/s the reported activities in the education contributes to fulfill. The results from the survey indicate that most parts of the study plan have been improved in recent years, but in terms of content, there is more to do regarding how the supervisor's role is described in the study plan. More analyzes are also needed to determine why doctoral students are less satisfied with the follow-up of individual study plans.

Specific results for each doctoral education

Specific results for each doctoral education from the supervisor survey are one of the basis for the analysis that is made and compiled in annual follow-up reports for all doctoral educations. Results from the survey together with other material (for example the doctoral student barometer) provide input to identify strengths and development areas in the doctoral education. In addition to the quantitative values that come from the survey, there are several free text answers that provide constructive input to the analyzes that the director of studies and supervisors involved in the doctoral education carry out in the follow-up.

Preparations for future surveys

The response rate for the supervisor survey in 2020 was 61 percent and this time there were significantly more supervisors who received the survey compared with previous surveys. Overall, the response rate increases slightly compared with 2017 and increases in two out of three doctoral education areas. Even if the response rate has increased slightly, the response rate, especially in two out of three doctoral education areas, is considered to be relatively low and this means that the result must be interpreted with some caution. Efforts to increase the response rate should be identified before the supervisor survey is conducted next time.